

НАСИЛНО ПЕНЗИОНИСАЊЕ ПРОСВЕТАРА

Од нове школске године без избора

У току ове недеље очекује се да Влада усвоји преостали део сета „школских“ закона, између осталог и Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања. Након тога следи усвајање у Народној Скупштини по хитном поступку, што другим речима значи да ћемо са почетком нове школске године имати нове законе о основном и средњем образовању и васпитању, ЗОСОВ, Закон о основном образовању одраслих, Закон о уџбеницима и Закон о инспекцији.

Како је преговарачки тим Владе одбио највећи део амандмана које су поднели репрезентативни синдикати, а прихватио свега **3-4**, остаје још мало могућности да се оно што је спорно поправи уколико за то буду расположени посланички клубови у Скупштини и ако њихови аргументи буду довољни да законопредлагач усвоји амандмане синдиката, а у овом случају посланичког клуба који би се за исти zaloжио.

Елем, Влада је прихватила да се промени члан **144**. ЗОСОВ и да уместо ранијег члана који каже да „*Радни однос запосленог у установи престаје у складу са законом на основу решења директора*“ предложи Парламенту, са великом извесношћу да усвоји нови члан **144**. који би гласио: „*Наставнику, васпитачу или стручном сараднику престаје радни однос на крају школске године у којој наврши 40 година стажа осигурања или 65 година живота*“, што значи да би у случају да се усвоји спорни члан, наставници, васпитачи и стручни сарадници били вишеструко оштећени. Осим што не би могли, као по садашњем решењу, да се сами добровољно одлуче да ли ће у пензију са законским пуним стажом и непуним добном границом, односно непуним стажом и пуном добном границом, они ће, хтели – не хтели, морати у пензију када испуне један од услова из поменутог члана – пун стаж, па ће на тај начин на њима бити извршена присила (пошто су до сад могли да раде до пуних **65** година), али ће им и пензија бити мања, у зависности колико им недостаје до добне границе, односно испуњења оба услова.

Наиме, поприлично је одмакао посао око измена и допуна Закона о ПИО који ће такође ускоро ићи на ревизију и којим се предвиђа увођење пенала за оне који оду у пензију, а да немају испуњена оба услова – и пун стаж и испуњену добну границу за одлазак у пензију. На тај начин ће српски наставници, васпитачи и стручни сарадници имати пензију мању за око **6%** за сваку годину или око **0,5%** за сваки месец који им недостаје до пуних **65** година или можда чак и више уколико се остваре неке црне слутње које су досад у фази размишљања – да се добна граница са **65** година подигне на **67**.

Како овај модел већ функционише у окружењу и како су закони Словеније, Аустрије и Немачке били модели домаћим законопредлагачима да се измени Закон о ПИО и, наравно, тиме погоршају услови пензионисања за неке нове, будуће пензионере, подсетићемо да и ове земље имају уведене пенале за оне који поред пуног стажа нису испунили и други услов – старосну

границу за одлазак у пензију и да су и тамо нови пензионери кажњени за сваки месец, попут словеначких, који добијају **0,3%** мању пензију за сваки недостајући месец или аустријских, код којих је то **0,4%** месечно за сваки месец до старосне границе.

Управо ради тога Синдикат радника у просвети Србије се залаже да се остане при старом решењу у ЗОСОВ и да се не уводе пенали у Закону о ПИО, пошто би тиме наставници, васпитачи и стручни сарадници након пуног стажа били двоструко кажњени. И не само то – са старим законским решењем би се помогло и буџету Републике, јер би новим решењем и оваквим пензионисањем само у току две године у пензију отишло сса **5.000-5.500** просветара који би иза себе оставили упражњена радна места на која би морали запослити нове запослене или бар део нових запослених, јер се вероватно са листа за преузимање не би попунила ни трећина упражњених часова. Ово би, другим речима, значило да држава плаћа готово исти број запослених, а истовремено субвенционисање из буџета и нове пензионере, пошто је свима добро знано да је готово половина пензија дотирана из државне касе и да је то највећи издатак буџета који износи чак **14%** БДП, што, кад упоредимо са **3,1%** БДП, колико се издваја за сву просвету, говори о томе колико би требало водити рачуна да се ова средства рационалније троше, а не да се врши нови притисак на увећање буџетског дела за пензије.

И овом приликом подсећамо да је старосна граница за одлазак у пензију од **01.** јануара ове године померена за **4** месеца, тако да је мушкарцима остављена могућност да се могу, уколико то желе, пензионисати најраније са **54** године (и навршених **40** година стажа осигурања), а за жене **53** године и **4** месеца (и са најмање **35** године и **4** месеца стажа осигурања). Такође подсећамо да су колегинице из просвете могле остварити право на старосну пензију са **60** година живота и најмање **15** година стажа осигурања, што значи да нису морале пре напуњених **65** година ићи у пензију уколико нису добровољно то и хтеле. У свим условима до сад обавеза пензионисања наступила је са навршених **65** година живота (Закон о раду, члан **175.**).

НСПРВ и СрпС ће уложити додатне напоре да се заштити интерес колега и колегиница који су у просвети провели **40**, односно **35** година стажа и које би, уколико се донесе нов закон, биле и поред пуног доприноса својој земљи кажњене, јер би им због одласка у пензију пре него што су навршили **65** година, пензија била знатно мања, нарочито колегиницама пошто је код њих разлика између те две магичне бројке још и већа.

Београд, **28.05.2013.** год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
члан Преговарачког тима СрпС

